Đáp án ĐỀ THI HỌC KỲ 2/2011-2012

Môn: Tín hiệu và hệ thống – ngày thi: 13/06/2012 Thời gian: 120 phút không kể chép đề

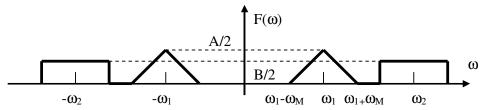
Bài 1. (2điểm); (a) 1 điểm; (b) 1 điểm

(a) Ta có $f(t)=m_1(t)\cos(\omega_1 t)+m_2(t)\cos(\omega_2 t)$

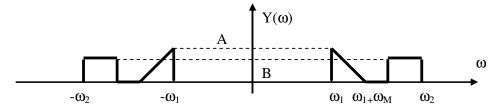
$$\Rightarrow F(\omega) = \frac{1}{2}[M_1(\omega - \omega_1) + M_1(\omega + \omega_1)] + \frac{1}{2}[M_2(\omega - \omega_2) + M_2(\omega + \omega_2)]$$

$$\Rightarrow Y(\omega) = F(\omega)H(\omega) = \begin{cases} 2F(\omega); \ \omega_1 \le \omega \le \omega_2 \\ 0; \text{ otherwise} \end{cases}$$

Vẽ phổ F(ω) ta có:

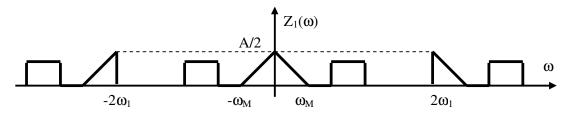

Suy ra $Y(\omega)$ như sau:

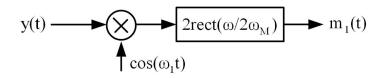

(b) Xác định và vẽ sơ đồ khối của hệ thống tách $m_1(t)$ và $m_2(t)$ từ y(t).

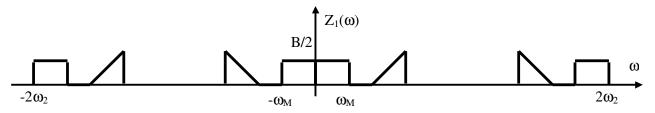
 $Ta~c\acute{o}~z_{_{1}}(t)=y(t)cos\left(\omega_{_{1}}t\right)~c\acute{o}~ph\mathring{\^{o}}~l\grave{a}~Z_{_{1}}(\omega)=\frac{1}{2}[Y(\omega-\omega_{_{1}})+Y(\omega+\omega_{_{1}})]~nhu~h\grave{n}h~v\~{e}$

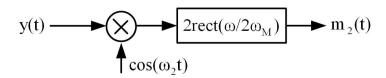
Dễ dàng nhận thấy $Z_1(\omega).2\text{rect}(\omega/2\omega_M)=M_1(\omega)$, nên ta có hệ thống tách $m_1(t)$ từ y(t) như sau:

Ta có $z_2(t)=y(t)\cos(\omega_2 t)$ có phổ là $Z_2(\omega)=\frac{1}{2}[Y(\omega-\omega_2)+Y(\omega+\omega_2)]$ như hình vẽ

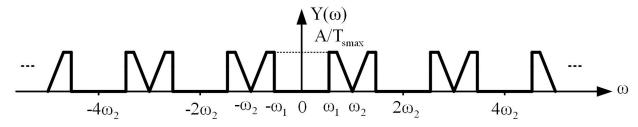
Dễ dàng nhận thấy $Z_2(\omega)$ .2rect $(\omega/2\omega_M)=M_2(\omega)$, nên ta có hệ thống tách $m_2(t)$ từ y(t) như sau:

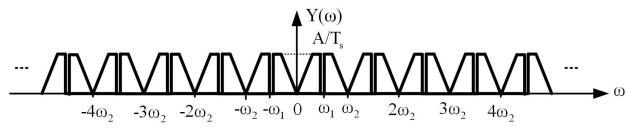
Bài 2. (2 điểm); (a) T_{smax} (0.5 điểm), $Y(\omega)$ (0.5 điểm); (b) $Y(\omega)$ (0.5 điểm); (c) (0.5 điểm)

(a) Theo định lý lấy mẫu thì
$$\omega_s \ge 2\omega_2 \Rightarrow T_{smax} = \frac{2\pi}{\omega_{smin}} = \frac{\pi}{\omega_2}$$

Ta có:
$$Y(\omega) = \frac{1}{T_{\text{smax}}} \sum_{n=-\infty}^{+\infty} F(\omega - 2n\omega_2)$$

(b) Nếu
$$T_s = \frac{2\pi}{\omega_2} \Rightarrow \omega_s = \omega_2$$
 thì $Y(\omega) = \frac{1}{T_s} \sum_{n=-\infty}^{+\infty} F(\omega - n\omega_2)$

(c) Dễ dàng thấy được muốn khôi phục f(t) từ y(t) cho 2 trường hợp chỉ cần cho y(t) qua bộ lọc thông dãi có độ lợi là chu kỳ lấy mẫu và băng thông từ ω_1 - ω_2

Bài 3. (2.5điểm – 3.5điểm); (a) 0.5điểm; (b) 1 điểm; (c) 1 điểm; Bonus max là 1 điểm cho SV thực hiện câu (b) và câu (c) có ý tưởng hay.

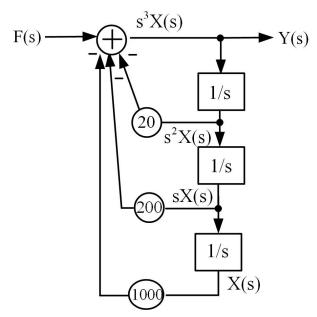
(a) có
$$f(t)=u(t) \Rightarrow F(s)=1/s$$

$$v\grave{a}\ \ y(t) = [e^{-5t} - (2/\sqrt{3})\sin(5\sqrt{3}t)]e^{-5t}u(t) \Rightarrow Y(s) = \frac{1}{s+10} - \frac{10}{s^2+10s+100} = \frac{s^2}{(s+10)(s^2+10s+100)}$$

Suy ra: H(s)=
$$\frac{Y(s)}{F(s)} = \frac{s^3}{(s+10)(s^2+10s+100)}$$

(b) Sơ đồ khối thực hiện hệ thống bằng 2 cách khác nhau:

+ Cách 1: Dạng trực tiếp H(s)=
$$\frac{s^3}{s^3+20s^2+200s+1000}$$

+ Cách 2: Ghép liên tầng hệ thống bậc 1 và bậc 2

$$F(s) \longrightarrow \boxed{\frac{s}{s+10}} \longrightarrow \boxed{\frac{s^2}{s^2+10s+100}} \longrightarrow Y(s)$$

Ghi chú: Nếu sinh viên thực hiện theo cách khác vẫn tính điểm

(c) Thực hiện hệ thống bằng Op-amp:

Để tối thiểu hóa số Op-amp, lựa chọn kiểu ghép liên tầng, xét mạch điện sau:

$$V_i(s)$$
  $V_o(s)$ $V_o(s)$

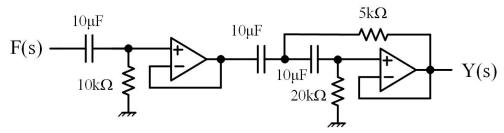
Có
$$H_1(s) = \frac{V_o(s)}{V_i(s)} = \frac{s}{s+1/RC} = \frac{s}{s+10}$$
 nếu chọn : $R = 10kΩ$ và $C = 10μF$

Và mạch:

$$V_{i}(s) = \frac{V_{o}(s)}{V_{i}(s)} = \frac{s^{2}}{s^{2} + (2/R_{2}C)s + 1/(R_{1}R_{2}C^{2})} = \frac{s^{2}}{s^{2} + 10s + 100} \text{ suy ra: } \begin{cases} 2/R_{2}C = 10 \\ 1/R_{1}R_{2}C^{2} = 100 \end{cases}$$

Chọn C=10µF, ta có $R_2 = 2/10.10^{-5} = 20 k\Omega$ và $R_1 = 1/(100.20.10^3.10^{-10}) = 5 k\Omega$

Để bảo đảm vấn đề tương thích về trở kháng cần một bộ đệm để ghép liên tầng $H_1(s)$ và $H_2(s)$, do vậy mạch điện dùng Op-amp sẽ có dạng như sau:

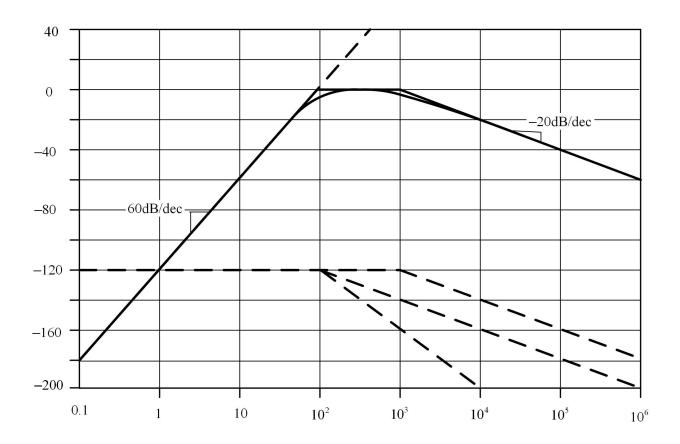

Ghi chú: Thiết kế trên chỉ là minh họa; sinh viên làm cách khác vẫn cho điểm miễn là trình bày đầy đủ các bước cơ bản để có được mạch điện dùng Op-amp thực hiện đúng H(s).

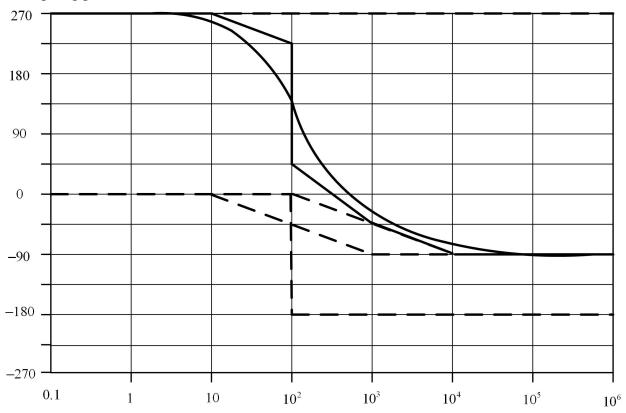
Bài 4. (2điểm); Đáp ứng biên độ (1 điểm); Đáp ứng pha (1 điểm)

$$H(s) = \frac{1000s^3}{(s+100)(s^2+100s+10^4)(s+1000)}$$

H(s) có: Hằng số K(dB)= K(dB)=20lg $\frac{1000}{100.10^4.1000}$ = -120dB; 3 Zero tại gốc; 1 cực bậc 1 (a=100), 1 cực bậc 1 (a=1000); 1 cực bậc 2 (ω=100, ξ=0.5) Vẽ đáp ứng biên độ:

Vẽ đáp ứng pha:

Bài 5. (1.75 điểm)

• Xác định bậc n của bộ lọc: (0.25điểm)

$$n \ge \frac{\log[(10^{-G_s/10}-1)/(10^{-G_p/10}-1)]}{2\log(\omega_s/\omega_p)} = \frac{\log[(10^{5.5}-1)/(10^{0.2}-1)]}{2\log(5000/1000)} = 4.1 \Rightarrow \text{ chọn n=5}$$

- Xác định ω_c : $\frac{\omega_p}{(10^{-G_p/10}-1)^{1/2n}} \le \omega_c \le \frac{\omega_s}{(10^{-G_s/10}-1)^{1/2n}} \Rightarrow \frac{1000}{(10^{0.2}-1)^{1/10}} \le \omega_c \le \frac{5000}{(10^{5.5}-1)^{1/10}}$
  - $\Rightarrow$ 1055.09 $\leq \omega_c \leq$ 1409.19 $\rightarrow$ chọn $\omega_c =$ 1200 rad/s (**0.25điểm**)
- Xác định hàm truyền chuẩn hóa $\mathcal{H}(s)$: (0.5điểm)

tra bảng với n=5, ta có:
$$\mathcal{H}(s) = \frac{1}{(s+1)(s^2+0.618s+1)(s^2+1.932s+1)}$$

• Xác định H(s): (0.5điểm)

Thế s bởi s/
$$\omega_c$$
, ta có: H(s) = $\frac{\omega_c^5}{(s+\omega_c)(s^2+0.618\omega_c s+\omega_c^2)(s^2+1.932\omega_c s+\omega_c^2)}$

Thế
$$\omega_c = 120 \text{ rad/s}$$
, ta được: $H(s) = \frac{1200^5}{(s+1200)(s^2+741.6s+1200^2)(s^2+2318.4s+1200^2)}$

• Xác định $G(\omega_p)$, $G(\omega_s)$: (0.25điểm)

$$G(\omega_p) = -10\log[1 + (\omega_p/\omega_c)^{2n}] = -10\log[1 + (1000/1200)^{10}] = -0.65dB$$

$$G(\omega_s) = -10\log[1 + (\omega_s/\omega_c)^{2n}] = -10\log[1 + (5000/1200)^{10}] = -61.98dB$$

------Hết------